

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel zawarcia Umowy

Potrzeba zawarcia Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki o statusie sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych Ameryki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynika z planowanego poszerzenia współpracy obronnej między Rzeczpospolitą Polską (dalej: RP) a Stanami Zjednoczonymi Ameryki (dalej: USA) o przedsięwzięcia obejmujące stacjonowanie sił zbrojnych USA na terytorium RP. Obecnie przewiduje się, że obecność sił zbrojnych USA na terytorium RP będzie dotyczyła funkcjonowania bazy systemu obrony przeciwrakietowej (na zasadach przewidzianych Umową między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki dotyczącą rozmieszczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej antybalistycznych obronnych rakiet przechwytyjących, podpisaną w Warszawie dnia 20 sierpnia 2008 r.), pobytu na terytorium RP baterii systemu przeciwlotniczego i przeciwrakietowego Patriot (na podstawie Deklaracji o współpracy strategicznej między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki, przyjętej w Warszawie dnia 20 sierpnia 2008 r.), a w przyszłości może objąć również inne przedsięwzięcia związane z pobytami sił zbrojnych USA na terytorium RP.

Podstawowe zasady stacjonowania sił zbrojnych USA na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są zawarte we wspólnej dla Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego Umowie między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu ich sił zbrojnych, sporządzonej w Londynie dnia 19 czerwca 1951 r. (dalej: umowie NATO SOFA). RP związała się umową NATO SOFA w 1999 r. Ze względu na ogólny charakter umowy NATO SOFA, a także specyficzne i ewoluujące z upływem czasu warunki współpracy dwustronnej państw członkowskich NATO, powszechną praktyką w NATO stało się zawieranie umów uzupełniających umowę NATO SOFA na potrzeby stosunków dwu- i wielostronnych. Rzeczpospolita Polska dotychczas zawarła tego typu umowę z Republiką Federalną Niemiec (Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o czasowym pobycie członków sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i członków sił zbrojnych Republiki Federalnej Niemiec na terytorium drugiego państwa, podpisana w Warszawie dnia 23 sierpnia 2000 r.).

Celem Umowy jest uzupełnienie i doprecyzowanie postanowień umowy NATO SOFA, a także uregulowanie na potrzeby współpracy obronnej Rzeczypospolitej Polskiej z USA innych spraw dotyczących pobytu sił zbrojnych USA na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a nieujętych w umowie NATO SOFA.

2. Przebieg negocjacji prowadzących do podpisania Umowy

Strona amerykańska przedstawiła projekt Umowy w lipcu 2007 r. W odpowiedzi strona polska (Minister Obrony Narodowej w konsultacji z zainteresowanymi ministrami) opracowała kontrprojekt Umowy, przekazany stronie amerykańskiej w sierpniu 2008 r. Negocjacje rozpoczęły się we wrześniu 2008 r. i trwały do listopada 2009 r. Ze strony polskiej prowadził je międzyresortowy zespół pod przewodnictwem Podsekretarza Stanu w MON do spraw Polityki Obronnej – Stanisława J. Komorowskiego, działający na podstawie instrukcji negocjacyjnej zatwierdzonej przez Prezesa Rady Ministrów w lipcu 2008 r. Negocjacje obejmowały 12 sesji plenarnych oraz liczne posiedzenia dwustronnych wyspecjalizowanych grup roboczych. Umowę podpisano w dniu 11 grudnia 2009 r. w Warszawie.

Tego samego dnia Strony dokonały również wymiany not zawierających identyczną jednostronną deklarację interpretacyjną. Zgodnie z treścią takiej deklaracji, każda ze Stron potwierdza, że wyrażenia użyte w Umowie są rozumiane przez daną Stronę jako mające takie same znaczenie jak wyrażenia użyte w autentycznych tekstach umowy NATO SOFA z 1951 r.

Deklaracja ta wyraża zamiar każdej ze Stron Umowy, aby ewentualne wątpliwości interpretacyjne w Umowie były rozstrzygane za pomocą odwołania się do znaczenia konkretnych wyrażen w tekstach autentycznych umowy NATO SOFA. Przedstawienie przez każdą ze Stron identycznej deklaracji interpretacyjnej zapewni również, że wyrażenia użyte w umowie NATO SOFA nie będą w Umowie SOFA Supplemental zawartej między RP i USA interpretowane inaczej niż w umowie NATO SOFA, a tym samym gwarantuje spójność pojęciową tych dwóch umów międzynarodowych.

3. Treść Umowy – różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Umowa dotyczy statusu oraz warunków pobytu na terytorium RP sił zbrojnych USA, w tym członków sił zbrojnych oraz personelu cywilnego, członków rodzin personelu oraz podmiotów obecnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie w celu dostarczania towarów i świadczenia usług siłom zbrojnym USA (tzw. wykonawców kontraktowych USA).

Umowa samoistnie nie stanowi wystarczającej podstawy prawnej dla przemieszczania jednostek sił zbrojnych USA na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Umowa stanowi natomiast zbiór zasad wspólnych dla każdego pobytu sił zbrojnych USA na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Taki pobyt wymaga osobnej umowy międzynarodowej, regulującej ilość personelu i sprzętu przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że zgoda Rzeczypospolitej Polskiej na taki pobyt może zostać wyrażona w trybie przewidzianym ustawą z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium.

Postanowienia Umowy można podzielić na następujące kategorie:

a) uzupełniające do postanowień umowy NATO SOFA:

1) Definicje: kategorie „personelu cywilnego” oraz „członków rodzin”, o których mowa w umowie NATO SOFA, zostały ujęte w poszerzony sposób, dostosowany do faktycznego funkcjonowania sił zbrojnych USA. Definicja personelu cywilnego obejmuje dodatkowo obywateli amerykańskich zatrudnionych przez rząd USA i służących z siłami zbrojnymi USA, a także pracowników niepolskich organizacji nieprowadzących działalności gospodarczej, którzy są obywatelami bądź osobami zamieszkałymi na stałe w USA i którzy nie są osobami zamieszkałymi na stałe w RP, którzy towarzyszą siłom zbrojnym USA w RP. Za członka rodziny jest również uważana osoba pozostająca na utrzymaniu członka personelu USA lub w inny sposób od niego zależna, przebywająca na terytorium RP za zgodą odpowiednich organów USA (art. 2).

Na podstawie Umowy niektóre uprawnienia obywateli USA (członków personelu, członków rodzin i wykonawców kontraktowych USA) wynikające z niej będą również stosowały się do kategorii osób, które prawo USA określa jako „United States nationals” (oba wyrażenia – „citizens” i „nationals” są jednolicie tłumaczone jako „obywatele”), przy czym krąg tych osób jest określony przez prawo Stanów Zjednoczonych Ameryki.

2) Siły zbrojne USA oraz ich personel są zobowiązane do przestrzegania prawa RP na całym terytorium RP (art. 3).

3) Określono zasady wjazdu personelu sił zbrojnych USA i członków rodzin na terytorium RP i wyłączono stosowanie wobec takich osób przepisów prawa RP dotyczących rejestracji i kontroli cudzoziemców. Zachowano jednocześnie prawo

strony polskiej do ewentualnego żądania od sił zbrojnych USA niezwłocznego usunięcia tych osób z terytorium RP (art. 8).

- 4) Doprecyzowano zasady wstępu na terytorium RP, za zgodą organów RP, pojazdów, jednostek pływających i statków powietrznych wykorzystywanych przez siły zbrojne USA (art. 12).
- 5) W zakresie jurysdykcji karnej został utrzymany podział pierwszeństwa w sprawowaniu takiej jurysdykcji wynikający z umowy NATO SOFA: RP zachowuje prawo do ścigania i karania czynów popełnionych przez personel USA i członków rodzin, zabronionych zgodnie z prawem RP, chyba że zostały popełnione wyłącznie na szkodę USA, innych członków personelu USA lub członków rodzin, lub w wykonaniu obowiązków służbowych danej osoby. W pozostałych przypadkach pierwszeństwo jurysdykcji, zgodnie z umową NATO SOFA, mają USA.

Postanowienia umowy NATO SOFA uzupełniono o procedurę umożliwiającą zrzecanie się przez stronę polską, na wniosek USA, pierwszeństwa w sprawowaniu jurysdykcji karnej nad członkami personelu USA i członkami rodzin (tam, gdzie ono przysługuje RP na podstawie umowy NATO SOFA). Ustalono, że RP będzie zrzekać się pierwszeństwa, chyba że sprawa ma dla RP szczególne znaczenie (okoliczność ta podlega swobodnej ocenie przez RP). Przyjęte rozwiązanie powoduje, że uprawnienia strony polskiej pozostają faktycznie niezmienione w stosunku do postanowień umowy NATO SOFA.

Umowa ustanawia podstawowe zasady procedury rozpatrywania takich wniosków: zostają wyznaczone organy właściwe (ze strony polskiej – Minister Sprawiedliwości), zaś w celu przyspieszenia postępowania ustanawia się zasadę, że w przypadku braku odpowiedzi na wniosek w ciągu 30 dni uważa się go za uwzględniony.

Umowa przewiduje, w przypadku sporu o to, której ze Stron przysługuje pierwszeństwo jurysdykcji na podstawie umowy NATO SOFA, że spór powinien zostać rozstrzygnięty w ciągu 30 dni od dnia rozpoczęcia przez Strony konsultacji w tej sprawie.

Fakt popełnienia zarzucanego przestępstwa w wykonaniu obowiązków służbowych danej osoby będzie potwierdzany stosownym zaświadczeniem wystawianym przez organy USA, którego zasadność może być jednak kwestionowana przez stronę polską (art. 14).

Personel USA będzie zwolniony z płacenia grzywien, kar i innych opłat o podobnym charakterze, nakładanych przez organy RP w związku z czynami (przestępstwami, wykroczeniami) popełnionymi w wykonaniu obowiązków służbowych, co nie wyklucza możliwości karania takich czynów przez RP za pomocą innych środków przewidzianych prawem.

6) Ustalono warunki zatrzymania, aresztowania i nadzoru nad personelem USA i członkami rodzin. Przyjęta procedura będzie opierała się o następujące zasady:

- przekazywanie organom USA, na ich wniosek, osób zatrzymanych przez RP,
- sprawowanie przez USA kontroli nad tymi osobami w granicach określonych prawem USA,
- USA nie złożą wniosku o nadzór nad daną osobą, w przypadkach gdy uznają, że nie są w stanie zastosować środków wystarczających w stosunku do warunków wyrażonych w decyzji sądu RP,
- gdyby polskie postępowanie sądowe nie zostało ukończony w ciągu roku, zobowiązania USA do nadzoru mogą wygasnąć, jednak Strony będą się konsultować, mając na uwadze przedłużenie zobowiązania USA lub przekazanie danej osoby stronie polskiej.

7) Użycie przez USA własnej żandarmerii wojskowej do utrzymania dyscypliny personelu poza uzgodnionymi obiektami i terenami wymaga porozumienia z właściwymi organami RP. Postanowienia Umowy nie ograniczają w żaden sposób uprawnień organów ochrony porządku publicznego RP do egzekwowania prawa RP wobec personelu USA (art. 16).

Strony mogą uzgodnić użycie żandarmerii wojskowej USA w celach niewymienionych w Umowie. Użycie takie nie będzie prowadziło do naruszenia prawa RP ze względu na zobowiązanie USA do przestrzegania prawa RP oraz zasadę legalizmu w funkcjonowaniu właściwych organów RP.

8) Roszczenia dotyczące zaspokojenia szkód wywołanych przez siły zbrojne USA na terytorium RP są zaspokajane zgodnie z umową NATO SOFA, co oznacza udział finansowy RP (min. 25 %) w zaspokajaniu roszczeń stron trzecich, natomiast USA potwierdziły zgodę na to, aby o zasadności roszczenia i wysokości odszkodowania orzekał właściwy organ RP (art. 17).

- 9) Potwierdzono, że zwolniony z cła i podatków jest import na potrzeby sił zbrojnych USA (art. 20) i import mienia osobistego personelu sił zbrojnych USA i członków rodzin (art. 21).
- b) dotyczące spraw nieregulowanych umową NATO SOFA:
- 1) Ustanowiono kategorię „uzgodnionych obiektów i terenów” jako obiektów i terenów udostępnionych przez RP siłom zbrojnym USA do użytkowania na mocy odrębnych porozumień (art. 2). W takich obiektach i terenach stosuje się prawo RP, natomiast siły zbrojne USA mają prawo do stosowania tam własnych przepisów w szeregu obszarów regulacji Umowy (np. przechowywanie broni). Wszelkie budynki i konstrukcje trwale związane z gruntem budowane przez USA w takich obiektach i terenach stają się własnością RP z chwilą wybudowania. Uzgodnione obiekty i tereny zostaną zwrócone RP po zakończeniu ich użytkowania przez siły zbrojne USA, zaś Strony Umowy skonsultują się co do ewentualnego zwrotu wartości mienia pozostawionego przez USA (art. 4).
  - 2) Siły zbrojne USA mogą, za zgodą odpowiednich organów Rzeczypospolitej Polskiej, podejmować działalność budowlaną w uzgodnionych obiektach i terenach. Do działalności takiej nie stosują się co do zasady przepisy prawa RP, jednak USA są zobowiązane stosować takie standardy bezpieczeństwa, które zapewniają ochronę nie gorszą niż spełnianie analogicznych wymagań prawa RP (art. 3).
  - 3) Każde ćwiczenia sił zbrojnych USA na terytorium RP wymagają osobnej zgody organów RP i zawarcia porozumienia określającego szczegółowo warunki ich przeprowadzenia (art. 5).
  - 4) Członkowie sił zbrojnych i personelu cywilnego mogą posiadać broń służbową podczas wykonywania obowiązków służbowych, z tym że posiadanie takiej broni przez personel cywilny poza uzgodnionymi lokalizacjami wymaga osobnej zgody organów RP (art. 7).
  - 5) RP uznaje prywatne prawa jazdy wydane członkom personelu USA przez organy USA i dokonaną przez USA rejestrację pojazdów prywatnych (art. 10 i 11).
  - 6) Uregulowano status podmiotów obecnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie w celu dostarczania towarów i świadczenia usług siłom zbrojnym USA (tzw. wykonawców kontraktowych USA). Co do zasady stosują się do tych podmiotów odpowiednie przepisy prawa Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkami przewidzianymi w Umowie, dotyczącymi:

- zobowiązania strony polskiej do niezwłocznego wydania lub odmowy wydania wiz, jeżeli są one konieczne (art. 33),
- zwolnienia z wymogu posiadania licencji zawodowych w zakresie dostawy towarów i świadczenia usług siłom zbrojnym USA, chyba że chodzi o usługi transportowe lub związane z ochroną osób i mienia (art. 9), a także zwolnienia z uzyskiwania pozwoleń na pracę na rzecz sił zbrojnych USA dla ich pracowników (art. 33),
- zwolnienia z reglamentacji i rejestracji działalności gospodarczej, z wyjątkiem rejestracji dla celów podatkowych (art. 33),
- ułatwień w dostępie do uzgodnionych lokalizacji stacjonowania sił zbrojnych USA (art. 33),
- importu mienia osobistego oraz innych towarów w ilości niewskazującej na handlowe przeznaczenie (art. 21).

Podmioty te i ich pracownicy są jednakże zobowiązane do posiadania odpowiednich zaświadczeń wystawionych przez siły zbrojne USA, potwierdzających ich status.

7) Umowa stanowi, że nabycie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej towarów i usług na użytek sił zbrojnych USA, a także import towarów o takim przeznaczeniu, są zwolnione z podatku od wartości dodanej (VAT) i akcyzy, przy czym w zakresie VAT Umowa wdraża zwolnienia przysługujące siłom zbrojnym państw NATO, biorącym udział we wspólnych działaniach obronnych, przewidziane prawem wspólnotowym (dyrektywą Rady UE nr 2006/112) (art. 18). Uprawnienie do korzystania ze zwolnienia musi być w każdym przypadku potwierdzone odpowiednim dokumentem wystawionym przez siły zbrojne USA.

8) Umowa zwalnia z opodatkowania w RP:

- dochód, który jest otrzymywany przez osoby opisane w Umowie z tytułu zatrudnienia przez siły zbrojne USA lub organizacje nieprowadzące działalności gospodarczej, towarzyszące siłom zbrojnym USA (zwolnienie to nie dotyczy lokalnych pracowników cywilnych sił zbrojnych USA),
- dochód otrzymany przez wykonawców kontraktowych USA będących obywatelami USA lub osobami prawnymi zarejestrowanymi w USA z tytułu umów z siłami zbrojnymi USA lub na ich rzecz,

- dochód otrzymany z tytułu umów o pracę z wykonawcami kontraktowymi USA przez pracowników wykonawców kontraktowych USA będących obywatelami USA lub stale zamieszkujących w USA, a także przez członków rodzin niebędących obywatelami RP ani niezamieszkujących stale w RP.
- 9) Siły zbrojne USA mogą zakładać na terytorium RP (w uzgodnionych obiektach i terenach) placówki tzw. wojskowej usługowej działalności wspierającej (sklepy, centra usługowe i rekreacyjne) na użytek własnego personelu i innych osób uzgodnionych ze stroną polską. Działalności takiej przysługują takie same zwolnienia podatkowe i celne jak siłom zbrojnym USA, natomiast USA, we współpracy z organami RP, podejmą środki w celu zapobiegania sprzedaży towarów nabytych ze zwolnieniem z podatków i cła osobom nieuprawnionym (art. 23).
  - 10) Siły zbrojne USA mogą prowadzić na terytorium RP wojskowe urzędy pocztowe do wyłącznego użytku podmiotów wymienionych w Umowie. RP ma prawo do kontrolowania lub żądania kontrolowania poczty prywatnej personelu i poczty służbowej sił zbrojnych USA w celu zapobieżenia naruszeniom prawa (art. 25).
  - 11) Siły zbrojne USA mogą używać na terytorium RP własnego sprzętu telekomunikacyjnego spełniającego wymagania określone prawem RP (sprzęt niespełniający takich wymagań może być użytkowany po przeprowadzeniu konsultacji zapewniających, że odstępstwa nie będą zagrażały ludzkiemu życiu i zdrowiu (art. 26).
  - 12) Siły zbrojne USA mogą zakładać na terytorium RP instytucje finansowe świadczące podstawowe usługi bankowości detalicznej personelowi USA i pracownikom wykonawców kontraktowych będącym obywatelami USA. Takie instytucje będą postępować zgodnie z procedurami przeciwdziałania nadużyciom, przestępczości i terroryzmowi (art. 24). Przywóz i wywóz walut obcych podlega polskim wymogom sprawozdawczości i kontroli (art. 28).
  - 13) Strona polska zobowiązuje się podejmować, zgodnie z możliwościami, środki ochrony obiektów i terenów zajmowanych przez siły zbrojne USA. Zgody RP i ścisłego współdziałania z organami RP wymaga podejmowanie przez siły zbrojne USA działań poza uzgodnionymi obiektami i terenami w celu zapewnienia bezpieczeństwa sił zbrojnych USA, personelu i członków rodzin (art. 29).
  - 14) W zakresie ochrony środowiska siły zbrojne USA będą przestrzegać prawa RP, stosując własne przepisy opracowane na użytek pobytu na terytorium RP, które będą

odzwierciedlać bardziej restrykcyjne ze standardów ochrony przewidzianych prawem RP lub USA. Jeżeli siły zbrojne USA zanieczyszczą środowisko, niezwłocznie podejmą działania ograniczające rozprzestrzenianie zanieczyszczenia wynikłego z ich działalności oraz przywrócą teren do stanu poprzedniego. Ewentualne koszty poniesione przez USA w związku z usunięciem zanieczyszczenia istniejącego przed przybyciem sił zbrojnych USA (np. wynikającego ze stanu technicznego baz przejmowanych do użytku przez siły zbrojne USA) będą zaliczone na poczet odszkodowań za ewentualne zanieczyszczenia spowodowane przez siły zbrojne USA (art. 30).

15) Siły zbrojne USA mogą na terytorium RP nabywać towary lub usługi przy zastosowaniu amerykańskich procedur zamówień publicznych. Równocześnie zostały uwzględnione interesy polskich firm, które będą mogły uczestniczyć w procedurach przetargowych. Wykonawcy z RP będą angażowani, gdy ich oferty będą konkurencyjne, i będą traktowani nie gorzej niż wykonawcy spoza RP, o ile pozwala na to prawo USA, a także będą odpowiednio informowani o przepisach USA mających zastosowanie w takiej sytuacji (art. 32).

16) Siły zbrojne USA mogą zatrudniać w RP lokalnych pracowników cywilnych na warunkach wynikających z odpowiednich przepisów prawa pracy RP, z wyjątkiem wynagradzania i przesłanek zwolnienia, i z uwzględnieniem wymagań operacyjnych sił zbrojnych USA. Umowa wyklucza przywrócenie do pracy wyrokiem sądu pracy RP osoby zwolnionej przez siły zbrojne USA, natomiast w takim przypadku w myśl Umowy można orzec odszkodowanie (art. 34).

4. Podmioty prawa krajowego, których dotyczy Umowa

Umowa będzie stosowana przez organy administracji publicznej RP, a jej postanowienia nie będą miały zasadniczo wpływu na zakres uprawnień innych podmiotów (osób fizycznych i osób prawnych) wynikających z prawa wewnętrznego RP. W szczególności roszczenia odszkodowawcze podmiotów trzecich wynikające z działalności sił zbrojnych USA na terytorium RP będą rozpatrywane przez organy właściwe dla rozpatrywania roszczeń odszkodowawczych związanych z działalnością Sił Zbrojnych RP.

5. Środki prawne, które powinny zostać przyjęte w celu wykonania Umowy

Umowa przewiduje możliwość lub obowiązek zawarcia szeregu porozumień wykonawczych między Stronami lub ich odpowiednimi organami. Porozumienia te będą uszczegółwiać postanowienia Umowy w sposób niesprzeczny z nią, np. przez ustanawianie procedur współpracy w poszczególnych obszarach regulacji Umowy lub wzorów formularzy i zaświadczeń. Charakter i ranga takich porozumień będzie uzależniona od ich treści. Nie przewiduje się natomiast konieczności zmian ustawowych.

6. Przewidywane skutki związania się Umową przez Rzeczpospolitą Polską:

a) skutki prawne

Związanie się Umową pozwoli uzyskać w polskim porządku prawnym instrument stwarzający kompleksowe ramy dla pobytu na terytorium RP sił zbrojnych USA. Po wejściu w życie Umowy, które nastąpi po jej ratyfikacji w trybie art. 89 ust. 1 Konstytucji RP, do sił zbrojnych USA przestaną mieć zastosowanie przepisy ustawy z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium (Dz. U. Nr 93, poz. 1063, z późn. zm.), które określają status wojsk obcych (w myśl art. 1 ust. 2 wymienionej ustawy przepisów tych nie stosuje się, gdy status wojsk obcych określi ratyfikowana umowa międzynarodowa).

Związanie się Umową nie rozstrzyga skali ani okresu trwania pobytu, w tym rozmieszczenia instalacji wojskowych, sił zbrojnych USA na terytorium RP. Przedmiot regulacji Umowy jest określony w sposób generalny i abstrakcyjny, zaś jej wejście w życie będzie skutkowało wyłącznie dokładnym określeniem praw i obowiązków Stron w każdym przypadku pobytu sił zbrojnych USA na terytorium RP.

b) skutki polityczne i militarne

Związanie się Umową, z uwagi na to, że istnieją już liczne instrumenty tego typu zawierane między państwami członkowskimi NATO, będzie miało ograniczone znaczenie polityczne w stosunkach wielostronnych. W stosunkach dwustronnych z USA związanie się Umową wpisze się natomiast pozytywnie w kontekst polsko-amerykańskiej szerokiej współpracy sojuszniczej w ramach NATO, podkreślając gotowość RP do prowadzenia wydajnej i służącej interesom bezpieczeństwa obu Stron współpracy wojskowej.

Umowa ta znacząco przyczyni się do wzmocnienia formalno-prawnych ram rozszerzonej współpracy w dziedzinie obronności między RP i USA, ustanawiając prawne podstawy do ewentualnego rozmieszczenia na terytorium RP amerykańskich instalacji militarnych (w tym również elementów systemu obrony przeciwrakietowej) oraz stacjonowania w Polsce amerykańskich jednostek wojskowych, co wydatnie wzmocni bezpieczeństwo RP.

c) skutki finansowe

Związanie się Umową nie spowoduje bezpośrednich skutków finansowych dla budżetu RP. Spowodować może je dopiero konkretna sytuacja przebywania sił zbrojnych USA na terytorium RP. Konsekwencje takie można będzie określić, kiedy nastąpią ewentualne zwolnienia podatkowe i celne. Rozmiar tych zwolnień, ze względu na brak precyzyjnych danych co do wielkości i czasu przebywania sił zbrojnych USA na terytorium RP, nie jest obecnie możliwy do oszacowania. Z uwagi na powyższe uwarunkowania, bezpośrednie obciążenie dla budżetu państwa, wynikające z konieczności zapewnienia przez Rzeczpospolitą Polską odpowiednich środków bezpieczeństwa w stosunku do obiektów i terenów zajmowanych przez siły zbrojne USA, nie jest również obecnie możliwe do oszacowania. Przewiduje się jednocześnie pozytywne skutki finansowe związane z zatrudnianiem przez siły amerykańskie polskich podmiotów gospodarczych.

Skutki finansowe związania się Umową będą zależały od treści konkretnych umów dotyczących uzgodnienia obecności sił zbrojnych USA na terytorium RP.

d) skutki społeczne i gospodarcze

Związanie się Umową nie spowoduje bezpośrednich skutków społecznych i gospodarczych. Spowodować może je dopiero konkretna sytuacja przebywania sił zbrojnych USA na terytorium RP.

7. Zgodność Umowy z prawem Unii Europejskiej

Umowa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

8. Tryb związania RP Umową

Ze względu na zakres przedmiotowy Umowy, dotyczący problematyki będącej w zakresie ustawowych kompetencji wielu organów administracji publicznej, Umowa została zawarta jako umowa rządowa. Ze względu na fakt, że Umowa dotyczy pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i obejmuje zagadnienia, które są

uregulowane w ustawie lub w których Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej wymaga ustawy, związanie Rzeczypospolitej Polskiej Umową nastąpi w drodze ratyfikacji, za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie. Tryb przewidziany w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 14 kwietnia 2000 r. o umowach międzynarodowych (Dz. U. Nr 39, poz. 443 oraz z 2002 r. Nr 216, poz. 1824) jest właściwy z uwagi na fakt, iż przepisy zawarte w Umowie wypełniają treść art. 89 ust. 1 pkt 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki o statusie sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych Ameryki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej została podpisana w Warszawie w dniu 11 grudnia 2009 r., ze strony polskiej przez Pana Stanisława J. Komorowskiego – Podsekretarza Stanu w MON do spraw Polityki Obronnej.